

Brief 3: 1878 ¹

Cher Jacques²

Ta lettre du 8 mai m'est seulement parvenu le 26 du soir, peut être que le mal de mer l'avait un peu retardée. Comme Joseph Nicolaye m'avait demandé de lire quelques messes à son intention, et que d'un autre côté une personne charitable m'avait offert quelques stipendia, tu ferais bien de faire lire par d'autres prêtres les - 8 pro deftis parentibus -; je dirai alors les autres que tu m'as envoyées.

Jouw brief van 8 mei kwam `s-avonds de 26ste aan. Wellicht dat storm op zee hem wat vertraagd heeft. Joseph Nicolaye³ heeft mij gevraagd enkele missen tot zijner intentie te lezen. En een vriendelijk persoon heeft mij wat geld toegestopt. Het zal fijn als de andere priesters, de acht wijze vaders, je brief ook lezen. Ik zal het tegen de anderen zeggen dat je mij geschreven hebt.

Ces 8 seraient retardées trop longtemps. surtout que de temps à l'autre un malade me demande de dire une messe pour lui.

Deze acht zijn sinds lang gepensioneerd en van tijd tot tijd vraagt een zieke mij of ik een mis voor hem wil opdragen.

Le 8 mai j 'ai été à Norwich pour voir le Circus Barnum "the greatest show on earth" et il faut dire que Barnum ne ment pas quand il dit qu'il vous donne à voir pour la valeur de votre argent. C'est un circus, une menagerie, des curiosités de tout genre. Les hommes les plus petits, les plus colossals, les plus sauvages etc. des hommes. des fanfares mis en mouvement par mécanisme.

Afgelopen 8 mei ben ik in Norwich geweest waar ik circus Barnum zag "the greatest show on earth". Ik moet zeggen ze liegen niet als ze zeggen dat je waar voor je geld krijgt. Het is een circus, een dierentuin, een curiositeitenkabinet met erg kleine mensen, maar ook enorme grote en ook wilde mensen naast mechanische muziek.

C'est intéressant p.ex. de voir un groupe d'hommes (de cire je pense) jouant leurs instruments pendant que un d'eux bat la mesure; et tout cela en parfait accord et des airs très jolis.

Het is bijvoorbeeld interessant om een groep mensen, van was denk ik, te zien die instrumenten bespelen terwijl er een de maat slaat en alles gaat gelijk. De deuntjes zijn erg leuk.

Barnum reste seulement un jour dans une place et donne deux représentations. une à 2 heures et une à sept. Nous étions du nombre des 3000 personnes, qui assistaient à la représentation de deux heures; le soir attendait un nombre de spectateurs bien plus large encore.

¹ De brief had geen datum, maar door de informatie in de brief was het juni 1878.

² Broer van Arnold. Zie brief 2.

³ Joseph is Joseph Nicolaye (Holset 1850-1932) studeerde eerst in Rolduc en later aan het groot seminarie in Roermond. In 1875 werd hij priester gewijd en kapelaan in Eijgelshoven. In 1876 vertrok hij als missionaris naar Alaska waar hij 18 jaar lang onder de Indianen leefde. In 1889 werd hij naar Vancouver geroepen. Daar werd hij vicaris generaal. In 1916 publiceerde hij zijn Vancouver Eiland, Herinneringen uit het missionarisleven. In 1926 verscheen een boek over de dagboeken van bisschop Lemmens en Joseph Nicolaye met de titel: Reminiscences of the West Coast of Vancouver Island. Dit werd geschreven door de eerwaarde Moser, opvolger van eerwaarde Brabant.

Barnum bleef maar een dag hier en gaf twee shows, een om 2 uur en een om 7. Wij waren met 3000 man die de voorstelling die twee uur duurde, bijwoonden. De avondvoorstelling trok nog meer mensen

Le jour suivant il avait annoncé son cirque pour New London. donc seulement une nuit à son disposition pour le transport et l'arrangement, cela est bien à l'Américaine. mais il faut savoir qu'il a quelques trente wagons qui lui appartiennent personnellement et qu'il peut faire courir sur différentes lignes de chemin de fer.

De dag erna vertrok het circus naar New London, dus slechts één nacht om alles op te ruimen, in te pakken en te reizen. Dat is nou Amerika. Je moet weten dat zij dertig eigen treinwagons hebben en dat zij gebruik van andere spoorwegen maken.

Le 12 mai nous avions notre dévotion de quarante heures et pendant les quatre jours (le mercredi y compris bien que le St. Sacrement ne fut plus exposé) nous avions 1050 communions.

Op 12 mei hadden we de veertigurengebed⁴ en tijdens de vier dagen (inclusief woensdags hoewel het heilig Sacrament niet uitgesteld is) gingen er 1050 mensen ter communie.

Nous avons eû le lundi et le mardi quelque assistance pour les confessions, mais je puis t'assurer que de ces mille personnes j'avais eu une bonne part. Pour le moment je prépare les enfants à la première communion: de 4-5 heures il y a catéchisme pour ceux qui fréquente l'école; le soir de 7-8 pour ceux qui travaille dans les factories.

We hadden maandag en dinsdag ondersteuning tijdens het biechten, maar ik kan je verzekeren dat ik van die duizend mensen een groot deel zelf gesproken heb. Momenteel bereid ik de kinderen voor op de eerste communie. Tussen vier en vijf uur is er catechese voor hen die naar school gaan, 's-avonds tussen 7 en 8 voor hen die in de fabrieken werken.

Tous les jours je visite les écoles de nos soeurs et j'y passe un bon temps interrogeant et examinant les enfants. Voilà au moment que j'écris ceci la rév. Mère du couvent nous fait transmettre une lettre qu'elle vient de recevoir de Baltic ou les soeurs de Tilburg ont une autre maison.

Iedere dag bezoek ik de scholen van onze zusters en heb ik het prima naar mijn zin om kinderen vragen te stellen en te examineren. Op dit moment dat ik dit schrijf heeft eerwaarde Moeder Overste ons een brief gestuurd vanuit Baltic⁵ waar de zusters van Tilburg een ander huis hebben.

Cette lettre nous informe d'une guérison miraculeuse qui a eu lieu à Baltic hier. Une des soeurs s'était cassé le pouce de la main droite il y a quelques semaines; le cas ayant mal traité par le premier médecin, les docteurs qui la voyaient après. avaient déclaré qu'ils étaient incapables de fixer le pouce qui resterait raide et rigide à moins que le bon Dieu ne fit un miracle.

⁴ De opzet van het veertig-uren-gebed was, dat het H.-Sacrament voortdurend aanbeden werd. De H.-Hostie stond voor in de kerk in een monstrans uitgesteld. Het kwam veel voor dat gezinsleden de tijden onderling verdeelden om in de kerk te gaan bidden, zodat er zo lang mogelijk een vertegenwoordiging van het gezin in de kerk was. (bron: Tilburg wiki)

⁵ Baltic ligt ca 25 km onder Willimantic.

Deze brief informeerde ons over een wonderbaarlijke genezing die gisteren in Baltic plaatsvond. Een van de zusters brak enkele weken geleden haar duim van haar rechterhand. De breuk werd door de eerste arts slecht behandeld, de dokters die daarna kwamen, zeiden dat het onmogelijk was de stijve duim te genezen tenzij God een mirakel verrichtte.

Les soeurs ne consultaient plus le médecin mais commençaient une neuvaine en l'honneur de la St. Vierge qui finissait hier par la communion des soeurs et l'offrande N.N. sacrifice dans leur intention.

De zusters raadpleegden geen dokters meer en begonnen met een novene ter ere van de Heilige Maagd die gisteren met een communie van de zusters eindigde met het aanbieden van een offer ter hare intentie.

La soeur ne sentant pas l'amélioration après la St. Communion, ne put retenir les larmes disant à la St. Vierge: "pourtant tu me disais toujours intérieurement que tu allais me guérir". Elle se rendit dans la classe ou comme de coutume une autre soeur devait à sa place écrire sur le planche noir.

De zuster voelde zich niet beter na de Heilige communie en kon de tranen niet tegenhouden. Zij zei tegen de Heilige Maagd: "U hebt mij altijd gezegd dat U mij zou genezen." Zij ging terug naar de klas waar volgens de gewoonte een andere zuster haar plaats in nam voor het zwarte bord.

Se trouvant sur la chaise elle sentit tout d'un coup un courant chaud traverser son pouce rigide elle le meut librement et ne pouvant croire ses sens elle va trouver la Supérieure et lui demande d'écrire une lettre et c'est la lettre que la rév. Mère vient de recevoir.

Zij zat in haar stoel toen opeens haar stijve duim warm werd. Zij kon die vrij bewegen en kon het niet geloven. Zij ging Moeder Overste zoeken en vroeg haar dit een brief op te schrijven en dat is de brief die onze Moeder Overste ontving⁶.

Il-y-a seulement trois jours que j'ai vu la soeur (Tarcille) et son pouce insensible, sans vie, sans mouvement, j'espère aller la voir dans les premiers jours de la semaine prochaine. Rendons gloire à Marie avec nos bonnes soeurs!

Het is drie dagen geleden dat ik de zuster (Tarcille) en haar onbeweegbare duim zonder leven, zonder beweging, zag. Ik hoop dat ik de komende week kan gaan kijken. Eer aan Maria en aan de goede zusters.

Ton Frère qui t'aime, Arnold.

Jouw broer die van je houdt, Arnold.

Salue la Famille et toutes les connaissances; j'écriverai à la maison dans quelques jours, et toi tu peux attendre une lettre dans deux ou trois jours après celle-ci. Le temps me manque pour écrire plus maintenant et pourtant je dois écrire par rapport à des affaires importantes. Arnold.

Groeten aan de familie en aan alle kennissen. Ik zal binnen enkele dagen naar huis schrijven, en jij, jij kan binnen twee, drie dagen na deze brief, weer een brief verwachten. De tijd

⁶ Klik hier voor een verslag van deze genezing.

ontbreekt mij meer te schrijven. Ik moet nog verslagen over verschillende belangrijke zaken schrijven. Arnold.